

Ympäristönsuojelun valvontaraportti 2023

Turun kaupunki, Kaupunkiympäristö, ympäristönsuojelu

Vuonna 2023 toteutuneet kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lainsäädännössä määrätyt valvontatehtävät sekä kaupungin ympäristönsuojelulle määräämät muut valvontatehtävät

Sisällys

Ympäristönsuojelun valvontaraportti 2023	4
Ympäristönsuojelulaki	5
YSL 27 ja 28 §:n mukaiset ympäristöluvut	5
YSL 115 a §:n mukaiset yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat kohteet	6
YSL 116 §:n mukaiset rekisteröitävät kohteet	6
Toiminnot, joilta ei edellytetä ympäristölupaa	7
YSL 118 §:n mukaiset meluilmoitukset	8
YSL 119-120 §:n koeluonteinen toiminta ja poikkeukselliset tilanteet	9
Maaperän pilaantuneisuuden valvonta	9
YSL 16 luvun mukaisen jätevesien käsittelyn ja johtamisen valvonta viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla	10
Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) valvonta	11
Ympäristönsuojelumääräysten valvonta	11
Jätelaki	12
Merenkulun ympäristönsuojelulaki	14
Vesilaki	15
Vesihuoltolaki	16
Kalastuksen valvonta ja kalastusluvut	16
Maa-aineslaki	16
Luonnonsuojelualueiden valvonta	16
Metsästyslupien valvonta	17
Maastoliikennelaki	17
Ulkoilulain mukaiset leirintäalueilmoitukset	17
Tutkintapyynnöt	17
Arvio valvontasuunnitelman toteutumisesta	18

Ympäristönsuojelun valvontaraportti

Raportin tuottaja: Kaupunkiympäristö, ympäristönsuojelu

Taitto: Turun kaupunki

Kansikuva: Heikki Räisänen

Julkaistu: huhtikuu 2024

Ympäristönsuojelun valvontaraportti 2023

Rakennus- ja lupalautakunta hyväksyi ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelman vuosille 2021–2025 kokouksessaan 27.10.2021 (§ 307). Valvontasuunnitelma käsittelee kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lainsäädännössä määrätty valvontatehtävät sekä kaupungin ympäristönsuojelulle määräämät muun lainsäädännön mukaiset valvontatehtävät. Kaikkiaan ympäristönsuojelussa valvontaan käytettiin vuoden 2023 aikana noin 6,5 henkilötyövuotta mikä on vähemmän kuin edellisinä vuosina. Ympäristönsuojelun työt ovat lisääntyneet laajojen kaava-alueiden kehittämishankkeiden ja sitä kautta purku- ja rakennushankkeiden vuoksi. Muun muassa meluilmoitusten sekä valtiolta siirrettyjen, pilaantunutta maaperää koskevien valvontatehtävien määrä on lisääntynyt.

Ympäristönsuojeluviranomaistehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää lisäresursseja henkilöstössä.

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa

Vuonna 2023 sovellettiin kaupunkiympäristölautakunnan 14.12.2021 § 499 hyväksymää ympäristönsuojeluviranomaisen taksaa, joka tuli voimaan 1.1.2022. Taksan mukaiset maksut perustuivat asian käsittelyn keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka sisältää asian käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kokonaiskustannukset.

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmät

Ympäristönsuojelun valvonnassa käytettiin apuna valtion valvontaviranomaisen kanssa yhteisiä ympäristönsuojelun tietojärjestelmän valvontaosaa (YLVA) ja maaperän tilan tietojärjestelmää (MATTI) sekä Trimble Locus Cloud -paikkatietojärjestelmää, joka korvasi Trimble WebMap ja Locus -ohjelmat vuonna 2022. Ympäristönsuojelun tietojen päivitys Locus Cloudiin aloitettiin vuoden 2021 aikana ja työ oli edelleen osittain kesken vuoden 2023 lopussa. Tarkoituksena on, että tiedot ympäristönsuojelun ja valtion valvontaviranomaisen valvomista ympäristöluvan- ja ilmoituksenvaraisista ja rekisteröidyistä kohteista sekä pilaantuneita maa-alueita koskevat päätösalueet näkyvät Locus Cloudissa, jolloin ne ovat myös kaupungin muiden organisaatioiden käytettävissä. Tiedot pilaantuneista maa-alueista on tallennettu Matti-järjestelmään ja tiedot luvan- ja ilmoituksenvaraisista ja rekisteröidyistä kohteista Ylvaan.

Vuonna 2022 aloitettua selvitystyötä sähköisen asiainnin mahdollistamiseksi sekä sähköisen dokumenttiarkiston käyttöönottamiseksi jatkettiin. Sähköinen asiointijärjestelmä päätettiin hankkia Trimblen tarjoamana, jotta se on yhteensopiva Locus Cloudin kanssa. Sama järjestelmä on jo käytössä myös rakennusvalvonnalla.

Ympäristönsuojelulaki

YSL 27 ja 28 §:n mukaiset ympäristöluvat

Ympäristöluvanvaraisia laitoksia valvottiin luvanhakuvaiheessa neuvotteluin ja tarkastuskäynnein. Luvan myöntämisen jälkeen laitosten toimintaa seurattiin tarkastuskäynnein ja vuosiraportein ympäristölupapäätöksen sekä valvontasuunnitelman ja -ohjelman mukaisesti. Lisäksi ympäristönsuojelun edustaja osallistui mahdollisuuksien mukaan valtion valvomien laitosten yhteistarkastuksiin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa sekä Etelä-Suomen aluehallintoviraston luvanhakuvaiheen tarkastuksiin.

Vuoden 2023 alussa Turussa oli 46 kunnan valvomaan ympäristöluvanvaraista laitosta, sekä 23 ympäristöluvanvaraista toimintaa, joilla ei ole aktiivista valvontatarvetta. Näitä ovat naapurussuhdelain 17 §:n perusteella ympäristöluvanvarainen rakennusten perustusten boori-bentoniittikäsittely sekä jätteiden ammattimainen tai laitospäinen käsittely, pääsääntöisesti ympäristöluvanvarainen jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa. Lisäksi ei-aktiivista valvontatarvetta edellyttäväksi kohteeksi siirrettiin yksi rauettamista odottava ympäristölupa. Ei aktiivista valvontatarvetta edellyttävistä kohteista poistettiin yksi lupa, joka havaittiin kokonaan luvittamattomaksi kohteeksi. Vuonna 2023 myönnettiin kaksi uutta ympäristölupaa ja annettiin yksi päätös ympäristöluvan vähäisestä muutoksesta. Vuonna 2023 tehtiin yksi päätös ympäristöluvan raukeamisesta, toiminnanharjoittajan ilmoittua luvanvaraisen toiminnan päättyneen alueella. Yhden ympäristöluvan todettiin rauenneen lainsäädännön muutoksen voimaantulon myötä. Lisäksi kaksi ympäristölupaa raukesi määräaikaikaisena.

Varsinais-Suomen ELY-keskus siirsi yhden ympäristöluvanvaraisen kohteen valvonnan kaupungille vuonna 2023.

Vuoden 2023 lopussa Turussa oli yhteensä 44 kunnan valvomaan ympäristöluvanvaraista laitosta ja 23 laitosta, joilla ei ollut aktiivista valvontatarvetta, sekä 41 ELY-keskuksen valvomaan ympäristöluvanvaraista laitosta. Vuoden lopussa voimassa olevista kunnan valvomista ympäristöluvista metalliteollisuutta koski 2 kpl, energiantuotantoa 1 kpl, polttonesteiden jakelua tai varastointia 3 kpl, haihtuvien orgaanisten yhdisteiden käyttöä 3 kpl, louhintaa ja murskausta 4 kpl, mineraalituotteiden valmistusta 8 kpl, elintarvikkeiden valmistusta 7 kpl, eläinsuojan toimintaa 1 kpl, varikko- ja moottoriurheilutoimintaa 2 kpl, jätteiden tai jätevesien käsittelyä 11 kpl ja krematorion tai pieneläinkrematorion toimintaa 2 kpl.

Taulukko 1. Myönnettyjen, päättyneiden ja rauetettujen sekä kunnan valvontaan siirrettyjen ympäristölupien määrät vuoden aikana sekä ympäristöluvanvaraisten laitosten määrä vuoden lopussa.

vuosi	myönnetyt ympäristö-luvat	päättynyt määräaikainen lupa	päättynyt toiminta, lupa rauetettu	rauennut rekisteröitäessä/ ilmoitus	kunnalle siirretyt	ympäristö-luvat yhteensä
2023	2	2	1	1	1	44
2022	1	1	0	0	0	46
2021	2	1	3	2	0	48
2020	2	1	6	13	1	53
2019	1	2	1	25	1	71
2018	10		6			99
2017	6		5			104
2016	5		2			116
2015	8		1			113
2014	7		8			
2013	1		10			
2012	8		2			
2011	3		1			

YSL 115 a §:n mukaiset yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat kohteet

Vuoden 2023 alussa Turussa oli yksi yleisen ilmoitusmenettelyn mukainen kohde. Vuoden aikana tehtiin yksi yleisen ilmoitusmenettelyn mukainen päätös. Vuoden 2023 lopussa yleisen ilmoitusmenettelyn mukaisia kohteita oli kaksi.

Taulukko 2. Yleisen ilmoitusmenettelyn mukaisten ilmoitusten ja päättyneiden ilmoituksenvaraisten toimintojen määrät sekä ilmoituksenvaraisten laitosten määrä vuoden lopussa.

vuosi	käsittelyt ilmoitukset	ilmoituksenvarainen toiminta päättynyt	ilmoituksenvaraiset laitokset yhteensä
2023	1	0	2
2022	0	0	1
2021	1	0	1
2020	0	0	0

YSL 116 §:n mukaiset rekisteröitävät kohteet

Vuoden 2023 alussa Turussa oli 83 ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröityä kohdetta. Vuoden 2023 aikana tehtiin kaksi rekisteröintiä, joista toinen oli olemassa olevan

laitoksen uudelleenrekisteröinti muutostöistä johtuen. Lisäksi viisi rekisteröityä toimintaa päättyi vuoden aikana.

Vuoden 2023 lopussa Turussa oli yhteensä 79 ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröityä laitosta. Rekisteröidyistä laitoksista energiantuotantolaitoksia oli 11 kpl, asfalttiasemia 2 kpl, betoniasemia ja betonituotetehtaita 3 kpl, kemiallisia pesuloita 4 kpl ja polttonesteen jakeluasemia 59 kpl.

Taulukko 3. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään vuoden aikana rekisteröidyt laitokset, rekisteröidyt laitokset, joiden toiminta on päättynyt vuoden aikana, sekä vuoden lopussa toiminnassa olevat rekisteröidyt laitokset yhteensä.

Vuosi	rekisteriin lisätyt laitokset	rekisteröity toiminta päättynyt	rekisteröidyt laitokset yhteensä
2023	2	5	79
2022	1	4	83
2021	1	1	86
2020	20	2	86
2019	25	2	68
2018	5		45
2017	4		41
2016	15		40
2015	9		25
2014	7		
2013	4		
2012	2		
2011	2		

Toiminnat, joilta ei edellytetä ympäristölupaa

Ympäristönsuojelu pyysi selvityksiä yrityksiltä, joiden toiminnan puutteista ilmoitettiin ympäristönsuojelulle. Ilmoitukset ovat voineet koskea esimerkiksi roskaantuneita piha-alueita tai yrityksen aiheuttamia ilmapäästöjä. Asioita selvitettiin yritysten edustajien kanssa ja tarvittaessa annettiin ohjeita tilanteen korjaamiseksi.

Rakennusjätteet

Rakennusten purkamisessa ja merkittävässä korjauksissa syntyvän jätteen lajittelua ja toimittamista hyötykäyttöön tai käsittelyyn valvottiin rakennusjäteilmoitusten avulla. Rakennusvalvonta toimitti ympäristönsuojelulle rakennus- tai purkamislupahakemuksen liitteenä olleen rakennusjäteilmoituksen. Joskus ilmoitus tuli suoraan purku-urakoitsijalta.

Tarvittaessa hakijalta pyydettiin lisäselvityksiä tai loppuraportti purun jälkeen. Osaan purkukohteista oli etukäteen tehty asbesti- ja haitta-ainekartoitus. Suurten purkukohteiden urakoitsijat toimittivat purun jälkeen jäteraportin kohteessa syntyneistä jätejakeista ja niiden toimituspaikoista. Vuonna 2023 rakennusjäteilmoituksia tarkastettiin 132 kappaletta ja jäte- tai AHA-kartoitusraportteja 28 kappaletta.

Ympäristönsuojelu antoi rakennusvalvonnalle pyynnöstä vuoden aikana 119 lausuntoa. Suurin osa lausunnoista koski rakennusvalvonnassa vireillä olleita rakennus- ja purkamislupia. Lausunnoissa pyydettiin rakennusvalvontaa lupaharkinnassaan kiinnittämään huomiota rakennuspaikan mahdollisesti pilaantuneeseen maaperään, rakennusten rakenteiden mahdolliseen pilaantuneisuuteen, purkujätteiden lajitteluun, jätevesiin ja luontoarvoihin liittyviin asioihin sekä melu- ja pölyhaittojen välttämiseen.

Taulukko 4. Käsitellyt rakennusjäteilmoitukset vuosittain.

Vuosi	Käsitellyt rakennusjäteilmoitukset
2023	132
2022	124
2021	135
2020	135
2019	104
2018	127
2017	134
2016	124
2015	128
2014	134
2013	106
2012	99
2011	119
2010	126

YSL 118 §:n mukaiset meluilmoitukset

Vuoden 2023 aikana tehtiin kaikkiaan 35 päätöstä meluilmoituksista. Päätöksistä 21 koski rakentamista ja työmaita ja 14 huvitilaisuuksia. Maa- ja asuntorakentamiseen liittyvät meluilmoitukset vähenivät merkittävästi vuodesta 2022. Ensimmäistä kertaa järjestettiin kaksi ulkoilmatapahtumaa Uittamalla.

Taulukko 5. Meluilmoituksista tehtyjen päätösten määrä vuosittain. Suluissa on eroteltu, liittyikö päätös rakentamiseen ja työmaihin vai huvi- ja yleisötilaisuuksiin.

Vuosi	meluilmoituksista tehtyjen päätösten määrä
2023	35 (21/14)
2022	61 (50/11)
2021	50 (45/5)
2020	34 (33/1)
2019	34 (22/12)
2018	32 (22/10)
2017	48 (36/12)
2016	30 (25/5)
2015	26 (18/8)
2014	23 (14/9)
2013	31 (23/8)
2012	31(23/9)
2011	36 (28/8)
2010	25 (19/6)

YSL 119-120 §:n koeluonteinen toiminta ja poikkeukselliset tilanteet

Vuonna 2023 ei tehty päätöksiä koeluonteiseen toimintaan ja poikkeuksellisiin tilanteisiin liittyvien ilmoitusten perusteella.

Maaperän pilaantuneisuuden valvonta

Maaperän puhdistamista koskevat asiat ratkaistaan ilmoitusmenettelyllä. Vuoden 2023 aikana ympäristönsuojelu teki yhteensä 11 päätöstä pilaantuneen maaperän puhdistamisesta ja antoi 17 pilaantunutta maaperää koskevaa lausuntoa.

Ympäristönsuojelu valvoi puhdistamispäätösten käytännön toteutusta tekemällä työmaakatselmuksia kunnostuskohteissa ja tarkastamalla kohteiden loppuraportit. Lisäksi ympäristönsuojelu valvoi työmaita, joissa rakentamisen yhteydessä jouduttiin ennalta tietämättä poistamaan haitta-ainepitoisia maa-ainesjätteitä, sekä työmaita, joissa riskinarvion perusteella ei ollut kunnostustarvetta, mutta joissa jouduttiin kaivamaan maaperästä haitta-ainepitoisia maa-aineksia. Erilaisia tutkimus- ja kunnostusraportteja tarkastettiin vuoden aikana 55 kpl.

Ympäristönsuojelu tarkasti myös, liittyikö vireillä oleviin kaavoihin, tiesuunnitelmiin ja kaivulupahakemuksiin mahdollisesti pilaantuneita maa-alueita. Maaperän tilan

tietojärjestelmään perustuvia vastauksia lähetettiin kaavoittajille, tiesuunnitelmien tekijöille, konsulteille ja rakennusvalvonnalle vuoden aikana noin 95 kpl. Kukin vastaus sisälsi keskimäärin viiden kohteen raportit.

Tiedot kohteista, joissa epäillään maaperän pilaantuneisuutta tai on tehty maaperätutkimuksia tai -kunnostuksia, on merkitty maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI), jota päivitettiin säännöllisesti. Maaperän tilan tietojärjestelmässä olevat kohteet pyritään siirtämään pistemerkintöinä säännöllisesti myös kaupungin käytössä olevaan Locus Cloud -paikkatieto-järjestelmään, jolloin tieto mahdollisesti pilaantuneesta kohteesta oli myös kaupungin muiden organisaatioiden käytettävissä.

Taulukko 6. Pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevat päätökset vuosittain.

Vuosi	päätökset pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehdyistä ilmoituksista
2023	11
2022	15
2021	10
2020	19
2019	5
2018	10
2017	8
2016	12
2015	10
2014	9
2013	9
2012	13
2011	13
2010	6

YSL 16 luvun mukaisen jätevesien käsittelyn ja johtamisen valvonta viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 luvun mukaisen jätevesien käsittelyn ja johtamisen viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla, talousjätevesien käsittelyvaatimuksista viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) sekä ympäristönsuojelumääräysten 7 §:n valvontaa toteutettiin vuonna 2023 maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupakäsittelyjen yhteydessä annettuina lausuntoina rakennusvalvonnalle sekä lausuntoina kaavapoikkeamishakemuksista ja suunnittelutarveratkaisuista. Eri-laisia jätevesien käsittelyyn liittyviä lausuntoja annettiin vuonna 2023 51 kappaletta.

Vuonna 2021 aloitettua ja vuonna 2022 jatkettua valvontakampanjaa koskien jätevesien käsittelyä ja johtamista viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla ei jatkettu vuonna 2023.

Lausuntojen lisäksi jätevesien käsittelyä valvottiin haittaperusteisesti ympäristönsuojeluun tulleiden yleisöilmoitusten pohjalta. Ilmoitusten perusteella kiinteistöille lähetettiin selvityspyyntöjä ja suoritettiin tarvittaessa tarkastuksia.

Ympäristönsuojelulain 156 d §:n mukaisia poikkeamispäätöksiä talousjätevesien käsittelyvaatimuksista annettiin vuonna 2023 neljä kappaletta.

Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) valvonta

Syksyllä 2022 aloitettua hevostallien lannankäsittelyä koskevaa valvontakampanjaa jatkettiin vuonna 2023 jälkivalvonnalla. Vuoden 2022 aikana tehtiin tarkastuksia 53 hevostallilla, joista 16 tallille annettiin huomautus puutteellisesta siirtolavan tai vastaavan alustan kattamisesta tai peittämisestä. Lisäksi kahdeksalle hevostallille annettiin tarkastusten perusteella ympäristönsuojelulain (527/2014) mukainen kehoitus esimerkiksi puuttuvan tai vuotavan lannan varastointitilan vuoksi.

Vuoden 2023 aikana 14 tallia toimitti ympäristönsuojeluun selvityksen siirtolavan kattamisesta. Kehotuksen saaneista talleista 6 oli muuttanut lannan käsittelynsä nitraattiasetuksen mukaiseksi. Kahden tallin osalta tilanne on edelleen nitraattiasetuksen vastainen. Näiden tallien osalta käynnistettiin hallintopakkomennettely.

Tallien jälkivalvonnan lisäksi nitraattiasetuksen toteutumista valvottiin haittaperusteisesti ympäristönsuojeluun tulleiden yleisöilmoitusten pohjalta. Ilmoitusten perusteella lähetettiin selvityspyyntöjä ja suoritettiin tarvittaessa tarkastuksia, pääasiassa lannan varastointiin ja aumaukseen liittyen.

Ympäristönsuojelumääräysten valvonta

Ympäristönsuojelumääräysten noudattamista valvottiin tarkastuskäynneillä ja esimerkiksi ympäristönsuojelu- sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten lupa-, lausunto- ja ilmoitusmenettelyjen yhteydessä. Määräyksiä valvottiin muun muassa melua, lannan varastointia, jätevesien käsittelyä ja öljysäiliöitä koskevien asioiden yhteydessä.

Ympäristönsuojelumääräyksistä voidaan erityisestä syystä myöntää poikkeaminen. Ympäristönsuojelumääräysten 14.3 §:n mukaisesta öljysäiliön poistamisvelvollisuudesta poikkeamisesta tehtiin vuoden 2023 aikana 37 päätöstä tapauksissa, joissa perustelujen katsottiin olevan riittävät.

Ympäristönsuojelumääräysten 7.3 §:ssä on asetettu vähimmäissuojaetäisyydet jätevesien käsittelyjärjestelmän ja puhdistettujen jätevesien purkupaikan sijoittamiselle. Vähimmäissuojaetäisyydestä voi hakea poikkeamista määräysten 7.4 §:n perusteella, mikäli poikkeamisesta ei arvioida aiheutuvan ympäristön pilaantumisen tai terveyshaitan vaaraa. Myönteisiä poikkeamispäätöksiä tehtiin vuoden 2023 aikana viisi kappaletta. Lisäksi tehtiin yksi kielteinen poikkeamispäätös.

Jätelaki

Jätelain ja sen nojalla annettujen seudullisten jätehuoltomääräysten valvontaa tehtiin yritysten ympäristövalvonnan yhteydessä. Lisäksi yleisöilmoitusten perusteella valvottiin asuinkiinteistöjä. Ilmoitukset liittyivät yleensä jäteastioiden puuttumiseen, astioiden ylitäyttöön ja siitä aiheutuvaan pihojen tai jätetilojen roskaantumiseen, puutteelliseen kompostointiin tai haittaeläinhavaintoihin. Kiinteistöjen haltijoille lähetettiin kirje, jossa kehoitettiin korjaamaan mahdolliset epäkohdat. Kirjeitä lähetettiin vuoden aikana 10 kpl.

Vastuu taloyhtiöiden pakkausjätehuollosta siirtyi kesän ja syksyn 2023 aikana kunnalle. Muutos aiheutti monille taloyhtiöille jäteastioiden ylitäyttöä, koska eri toimijoiden välisessä tiedonvaihdossa oli katkoksia. Tilanteita selvitettiin isännöitsijöiden, Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n ja eri kuljetusyritysten kanssa, ja kuljetukset saatiin toimimaan entiseen tapaan vuoden loppuun mennessä.

Ympäristönsuojelulle ilmoitettiin myös kohteista, joissa puutarhajätettä oli viety esimerkiksi kaupungin puistoalueille. Koska puutarhajätteen läjittäminen ympäristöön katsotaan roskaamiseksi, ympäristönsuojelu lähetti ohjekirjeen puutarhajätteen oikeasta käsittelystä 29 asuinkiinteistölle.

Kaupungin Paikalla-palautepalvelun kautta ympäristönsuojelulle välitettiin vuoden aikana noin 155 roskaantumista, ympäristöä pilaavaa toimintaa tai puhtaanapitoa koskevaa asukaspalautetta ja noin 15 taloyhtiöiden jätehuoltoon liittyvää palautetta. Palautteisiin vastattiin palautepalvelun kautta ja tapaukset käsiteltiin asian vaatimalla tavalla. Suurin osa ilmoituksista tuli palautepalvelun kautta. Roskaantuneiden alueiden tarkastuksia tehtiin noin 170 kpl.

Yksityisten omistamilla kiinteistöillä kiinteistön haltijaa pyydettiin siivoamaan roskaantunut alue noin kuukauden sisällä. Talvikaudella määrääajat olivat pidempiä. Määrääjan jälkeen kohteeseen tehtiin jälkitarkastus. Vähäisemmissä roskaantumistapauksissa kiinteistön haltijaa kehoitettiin suullisesti siistimään alue ja hänen kanssaan sovittiin aikataulusta. Merkittävimmissä tapauksissa tarkastuksesta laadittiin pöytäkirja, joka lähetettiin kiinteistön haltijalle.

Kaupungin omistamilta maa-alueilla siivoustöitä hoidettiin yhteistyössä Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden kaupunkiympäristön kunnossapidon ja Työllisyyden palvelukokonaisuuden kanssa. Yhteistyössä Kaupunkiympäristön palvelukokonaisuuden pysäköinninvalvonnan ja ajoneuvosiirtojen kanssa poistettiin myös kiinteistöille ja tiealueille hylättyjä romuajoneuvoja. Yhteistyö sujui joustavasti sähköpostitse ja puhelimitse.

Varsinais-Suomen ELY-keskus toimitti ympäristönsuojelulle tiedoksi 9 ilmoitusta jätteen hyötykäytöstä maarakennuksessa. Ympäristönsuojelu antoi kaksi lausuntoa jätteen pienimuotoisesta hyödyntämisestä maarakennuksessa.

Varsinais-Suomen ELY-keskus lähetti 42 hyväksymispäätöstä tai otetta jätehuoltorekisteristä tiedoksi ympäristönsuojelulle. Ne koskivat jätteen kuljettajien merkitsemistä jätehuoltorekisteriin (JL 94 §). Ympäristönsuojelu teki vuoden 2023 aikana yhden jätteen ammatti- maista keräystoimintaa koskevan merkinnän jätehuoltorekisteriin (JL 100 §).

Yli 1000 hengen yleisötapahtumien jätehuoltosuunnitelmat tarkastettiin ja toiminnan järjestäjille lähetettiin hyväksymiskirje, jossa annettiin tarvittaessa määräyksiä jätehuollon järjestämisestä. Hyväksymiskirje lähetettiin 15 tapahtumajärjestäjälle.

Yritystarkastukset, rakennusjäteilmoitukset, roskaukset, joista laadittiin pöytäkirja sekä useimmat kohteet, joihin lähetettiin esim. kompostointia tai muuta jätehuoltoa koskevia kirjeitä, merkittiin Locus Cloud -paikkatietojärjestelmään.

Jätehuoltoon liittyviä pienimuotoisia neuvonta- ja konsultointikäyntejä tehtiin noin 20 kiinteistöllä mukaan lukien kaupungin kiinteistöt. Vuoden 2023 aikana erityisesti rottahavain- toja tuli edelleen paljon, ja kohteita käytiin tarkastamassa yhdessä ympäristöterveyden kanssa. Neuvontaa ja ohjeistuksia annettiin niin jäteastioista, niille varattujen tilojen puhtaanaapidosta kuin asianmukaisesta kompostoinnista.

Kierrätyspisteet

Suomen Pakkauskierrätys Rinki Oy:n ylläpitämiä Rinki-ekopisteitä on Turussa 24 kpl. Pisteillä kerätään kotitalouksien lasi- ja kartonkipakkauksia, metallia ja useimmissa myös muovipakkauksia. Lounais-Suomen Jätehuolto Oy ylläpitää lisäksi täydentäviä kierrätyspisteitä, joita on 10 kpl ja joissa kerätään lasipakkauksia ja metallia. Kaikissa kierrätyspisteissä kerätään myös paperia Encore Ympäristöpalvelut Oy:n kanssa tehdyn sopimuksen nojalla ja monissa on käyttökelpoisten vaatteiden keräysastia.

Lisäksi Turussa on 54 paperinkeräyspistettä, joita jätteenkuljetusyritykset ylläpitävät keräyspaperin tuottajayhteisön lukuun

Paikalla-palautepalvelun kautta ja asukkaiden suorina yhteydenottoina tuli ympäristönsuojelulle 5 kpl kierrätyspisteisiin liittyviä palautteita, jotka välitettiin kommenttien kera Ringille ja/tai Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:lle.

Taulukko 7. Roskaantumisia ja jätehuoltoa koskevat tarkastukset ja neuvontakäynnit vuosittain.

Vuosi	roskaantuneiden alueiden tarkastukset	neuvonta- ja konsultointikäynnit
2023	n. 170	n. 20
2022	n. 150	n. 20
2021	n. 200	n. 70
2020	n. 190	n. 40
2019	n. 170	n. 25
2018	n. 170	n. 50
2017	n. 260	n. 35
2016	n. 300	n. 45
2015	n. 150	n. 20
2014	n. 100	n. 20
2013	n. 100	n. 20
2012	n. 100	n. 20
2011	n. 100	n. 22
2010	n. 100	n. 30

Luvattomat ilmoitukset ja mainostaulut

Kampanjaa luvattomien ilmoitusten, mainoslaitteiden ja erilaisten banderollien poistamiseksi katukuvasta jatkettiin vuonna 2023 yhdessä kaupunkiympäristön kunnossapidon ja kaupunkisuunnittelun ja maaomaisuuden yksiköiden kanssa. Maastoon jääneet kyltit aiheuttivat roskaantumista ja turvallisuusriskin. Luvatta kiinnitetyjä mainoksia poistettiin vuoden aikana noin 90 kpl.

Jätteiden kansainväliset siirrot

Suomen ympäristökeskus vastaa jätteiden kansainvälisten siirtojen valvontaan liittyvistä viranomaistehtävistä, kuten jätesiirtolupien käsittelystä ja päätösten tekemisestä. Vuonna 2023 ympäristönsuojelulle ei toimitettu päätöksiä jätteiden kansainvälisistä siirroista eikä jätteiden siirtoihin liittyviä tarkastuksia tehty ympäristönsuojelun toimesta.

Merenkulun ympäristönsuojelulaki

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa sekä hyväksyy huvivenesatamien jätehuolto-suunnitelmat. Vuonna 2023 ei tehty päätöksiä huvivenesataman jätehuoltosuunnitelmien hyväksymisestä.

Merenkulun ympäristönsuojelulakiin vuonna 2021 voimaan tulleiden muutosten myötä huvivenesatamien, joissa on vähintään 25 vene- tai talvitelakointipaikkaa, on tullut järjestää jätehuolto ja toimittaa jätehuoltosuunnitelma hyväksyttäväksi vuoden 2022 loppuun mennessä. Aiemmin velvollisuus on koskenut vähintään 50 venepaikan huvivenesatamia. Pienempien satamien lukumäärästä Turun kaupungin alueella ei ole tarkkaa tietoa, eikä uusia jätehuoltosuunnitelmia ole toimitettu hyväksyttäväksi. Muutoksen myötä uusien satamien lukumäärän selvittämistä, satamanpitäjien neuvontaa ja jätehuollon valvontaa ei ole ympäristönsuojelun henkilöresursseilla pystytty toteuttamaan vuoden 2023 aikana.

Vesilaki

Varsinais-Suomen ELY-keskukselle tehtiin Turussa vesilain mukaisia ruoppausilmoituksia 27 kpl koskien pääasiassa pienruoppauksia. ELY-keskukselle toimitetut ilmoitukset toimitettiin myös ympäristönsuojelun tarkastettaviksi. Lisäksi ympäristönsuojelu antoi viisi lausuntoa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle tehdyistä vesilain mukaisista lupahakemuksista sekä kaksi vastinetta Vaasan hallinto-oikeudelle koskien valitusta aluehallintoviraston myöntämästä vesilain mukaisesta luvasta.

Taulukko 8. Turun kaupungin alueella tehdyt ruoppausilmoitukset vuosittain.

Vuosi	Ruoppausilmoitukset
2023	27
2022	28
2021	25
2020	32
2019	17
2018	26
2017	23
2016	29
2015	13
2014	21
2013	15
2012	17
2011	26
2010	20

Vesihuoltolaki

Vuonna 2023 ei tehty päätöksiä koskien liittymisvelvollisuutta vesijohto- ja viemäriverkostoon vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella.

Kalastuksen valvonta ja kalastusluvut

Kalastuksen valvontaa kaupungin hallinnoimilla vesialueilla hoitivat Airisto-Velkuan ja Länsi-Suomen kalatalousalueiden kalastuksentralit kaupungin toimeksiannosta. Airisto-Velkuan kalastuksentralit tarkastivat vuoden 2023 aikana 50 kalastajan luvat Ruissalon ranta-alueilla. Lisäksi Turun kaupungin vesialueilla suoritettiin useita tarkastuksia. Ranta-alueilla kalastavista 38 kalastajalla luvat olivat kunnossa ja 12 kalastajalla vaadituissa luvissa oli puutteita. Turun kaupungin vesialueilla suoritetuilla tarkastuksilla tavattiin 15 viehekalastajaa, joista jokaisella luvat olivat kunnossa. Länsi-Suomen kalatalousalueen suorittamasta valvonnasta ei saatu tietoja.

Vuonna 2023 kaupungin vesialueita vuokrasi 6 ammattikalastajaa.

Verkkokalastuslupia kaupungin kalastusalueille myytiin kaikkiaan 58 kpl ja muita kalastuslupia 461. Näistä yleiskalastuslupia oli 438 kpl, katiska- ja pitkäsiimalupia 15 kpl ja koukkukalastuslupia 7 kpl ja tuulastuslupia 1 kpl.

Maa-aineslaki

Vuoden 2023 lopussa Turun kaupungin alueella oli kaksi voimassa olevaa maa-aineslupaa. Vuonna 2023 tehtiin yksi päätös voimassa olevaa maa-aineslupaa koskevan ottamissuunnitelman muuttamisesta. Maa-ainesten ottamisesta toimitetaan vuosittain raportti ympäristönsuojeluun ja ottomäärät merkitään NOTTO-järjestelmään. Maa-aineslupien mukaisilla alueilla suoritetaan vuosittain tarkastus toiminnan ja raportoinnin oikeellisuuden arvioimiseksi. Voimassa olevista maa-aineluvuista toisessa ottotoiminta on päättynyt ja valvonta jatkuu maisemointityön osalta.

Luonnonsuojelualueiden valvonta

Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräysten noudattamista valvotaan säännöllisesti maastokäyntien yhteydessä. Tyypillisiä rauhoitusmääräysrikkomuksia ovat mm. irrallaan olevat lemmikit, pyöräily maastossa alueilla, joilla se on kielletty, sekä yhä enenevässä määrin avotulen teko maastoon. Luvattomiin nuotioihin liittyy usein myös elävien puiden ja pensaiden katkominen sekä maapuiden keruu polttotarkoituksessa. Rauhoitusaikana

valvotaan maastossa kulkemista luonnonsuojelualueilla sekä lintuluodoilla. Luonnonsuojelualueilla käytiin vuoden aikana viikoittain, maastokaudella lähes päivittäin.

Metsästyslupien valvonta

Turun kaupungin omistamilla mailla oli metsästyslupa kahdeksalla metsästysseuralla. Seurojen nykyiset luvat ovat voimassa 28.2.2026 asti. Metsästysseurojen toimintaa valvottiin vuosiraporttien avulla sekä pitämällä yhteyttä seuroihin puhelimitse ja sähköpostitse. Seuroihin oltiin yhteydessä yhteensä noin 40 kertaa vuoden aikana.

Vieraspienpetopyyntiä ja luonnonsuojeluperusteista pienten hirvieläinten metsästystä jatkettiin Ruissalossa ympäristönsuojelun toimeksiannosta. Sopimuskumppanin metsästyksenvalvojat valvoivat Ruissalossa mm. koirakuria myös metsästyskauden ulkopuolella.

Maastoliikennelaki

Luvatonta maastoliikennettä valvotaan yhteistyössä rajavartiolaitoksen kanssa. Turun lentoaseman ympäristön maastossa tapahtuva luvaton ajo moottoripyörillä ja mönkijöillä on ollut ongelma jo vuosia. Rajavartiolaitokselle on myönnetty maanomistajan suostumus sakkomenettelyyn maastoliikennelain mukaisissa rikosasioissa Turun kaupungin omistamilla maa-alueilla Turun lentoaseman ympäristössä sekä Ruissalossa.

Ulkoilulain mukaiset leirintäalueilmoitukset

Turun kaupungin alueella on neljä ulkoilulain mukaista pysyvää leirintäaluetta, joista on toimitettu ympäristönsuojelulle ulkoilulain mukainen ilmoitus pysyvästä leirintäalueesta.

Vuonna 2023 käsiteltiin kaksi tilapäistä leirintäaluetta koskevaa ilmoitusta sekä tarkastettiin kaksi pysyvää leirintäaluetta (SCF-Margareta ja Mäntyniemen leirintäalue) koskevaa ilmoitusta. Ilmoitusten käsittelyn yhteydessä käytiin tarkastuksilla sekä SCF-Margaretan leirintäalueella että Mäntyniemen leirintäalueella.

Tutkintapyynnöt

Vuoden 2023 aikana ympäristönsuojelu teki yhden tutkintapyynnön poliisille koskien jätevesien johtamista.

Taulukko 9. Tehdyt tutkintapyynnöt vuosittain.

Vuosi	Tehdyt tutkintapyynnöt
2023	1
2022	1
2021	1
2020	2
2019	1
2018	2
2017	-
2016	1
2015	3
2014	4
2013	3
2012	1
2011	-
2010	1

Arvio valvontasuunnitelman toteutumisesta

Valvontasuunnitelman mukaisesti ympäristönsuojelulle asetetaan vuosittaiset tavoitteet ja valvonnan painopistealueet. Valvontaohjelman mukaan vuonna 2023 määräaikaistarkastuksia oli suunniteltu toteutettavaksi ympäristöluvanvaraisissa kohteissa 18 kpl, rekisteröidyissä kohteissa 13 kpl ja maa-ainekohteissa 2 kpl. Ilmoituksenvaraisissa kohteissa ei tehty määräaikaistarkastuksia vuoden 2023 aikana. Suunnitellusta 33 tarkastuksesta 26 toteutui.

Tarkastamatta jääneistä kohteista yhden ympäristöluvanvaraisen kohteen todellinen tarkastusväli oli viisi vuotta, mistä syystä tarkastus on siirretty vuoteen 2025. Yhdessä ympäristöluvanvaraisessa kohteessa toiminta oli päättynyt ennen suunniteltua tarkastuskäyntiä. Toteutumattomat määräaikaistarkastukset siirtyivät seuraavaan vuoteen. Muita tarkastuksia tehtiin yhteensä 923 kpl. Tarkastusten perusteella annettuja ohjeita ja kehotuksia noudatettiin pääsääntöisesti hyvin. Näin ollen valvonnan vaikuttavuutta voidaan pitää melko hyvänä.

Taulukko 10. Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten toteutuminen.

Yhteenveto valvontaohjelman mukaisista määräaikaistarkastuksista 2023				
Yhteensä 1.1.2023	Laitoksen toimiala	Suunniteltu tarkastus	Toteutunut tarkastus	Yhteensä 31.12.2023

Ympäristöluvat				
2	Metalliteollisuus	0	0	2
1	Energiantuotanto	0	0	1
2	Polttoaineiden valmistus taikka kemikaalien tai polttoaineiden varastointi tai käsittely	1	0	3
3	Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	0	0	3
4	Malmien ja mineraalien kaivaminen ja maaperän aineiden otto	1	1	4
8	Mineraalituotteiden valmistus	1	0	8
0	Nahan ja tekstiilien laitosmainen tuotanto ja käsittely	0	0	0
7	Elintarvikkeiden ja rehujen valmistus	5	5	7
1	Eläinsuojat	0	0	1
3	Liikenne	1	1	2
13	Jätteen ammattimainen tai laitosmainen käsittely sekä jätevesien käsittely	8	4	11
2	Muu toiminta	1	1	2
46	Yhteensä	18	12	44
Ympäristöluvat, ei aktiivista valvontatarvetta				
6	Perustusten boori-bentoniittikäsittely	0	0	6
16	Jätteen ammattimainen tai laitosmainen hyödyntäminen ja käsittely	0	0	16
1	Jäteveden käsittely, päättynyt toiminta	0	0	1
23	Yhteensä	0	0	23
Rekisteröity toiminta				
13	Energiantuotanto	0	0	11
2	Asfalttiasemat	1	0	2
4	Betoniasemat ja betonituotetehtaat	0	0	3
60	Polttonesteiden jakeluasemat	12	12	59
4	Pesulat	0	0	4
83	Yhteensä	13	12	79
Ilmoituksenvarainen toiminta				
1	Eläinsuoja	0	0	1
1	Ympäristölle ja terveydelle vaarallisten kemikaalien varastointi	0	0	1

2	Yhteensä	0	0	2
Maa-ainesluvat				
2	Maa-ainesluvat	2	2	2
2	Yhteensä	2	2	2
Ympäristöluvat, rekisteröity ja ilmoituksenvarainen toiminta ja maa-ainesluvat yhteensä				
155	Laitokset ja tarkastukset yhteensä	33	26	150